

V Bruseli 18. septembra 2026
(OR. en)

13402/26

**Medziinštitucionálny spis:
2023/0076 (COD)**

**ENER 584
ENV 1101
CLIMA 464
COMPET 1092
CONSOM 265
FISC 309**

SPRIEVODNÁ POZNÁMKA

Od:	Martine DEPREZOVÁ, riaditeľka, v zastúpení generálnej tajomníčky Európskej komisie
Dátum doručenia:	18. septembra 2026
Komu:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generálna tajomníčka Rady Európskej únie
Č. dok. Kom.:	COM(2026) 488 final
Predmet:	SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE o účinnosti zavedenia trestných sankcií členskými štátmi za úmyselné a závažné prípady zneužívania trhu na veľkoobchodných trhoch s energiou v Únii

Delegáciám v prílohe zasielame dokument COM(2026) 488 final.

Príloha: COM(2026) 488 final

EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 18. 9. 2026
COM(2026) 488 final

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

**o účinnosti zavedenia trestných sankcií členskými štátmi za úmyselné a závažné prípady
zneužívania trhu na veľkoobchodných trhoch s energiou v Únii**

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

o účinnosti zavedenia trestných sankcií členskými štátmi za úmyselné a závažné prípady zneužívania trhu na veľkoobchodných trhoch s energiou v Únii

Obsah

I.	Úvod: Porušenia nariadenia REMIT	2
II.	Metodika.....	5
III.	Rámec EÚ týkajúci sa trestných činov a sankcií.....	6
IV.	Aktuálny stav v súvislosti s porušeniami nariadenia REMIT a hlavné získané poznatky	6
V.	Zistenia	13

I. Úvod: Porušenia nariadenia REMIT

Nariadenie (EÚ) č. 1227/2011 o integrite a transparentnosti veľkoobchodného trhu s energiou (ďalej len „nariadenie REMIT“)¹ bolo zmenené nariadením (EÚ) 2024/1106 (ďalej len „nariadenie REMIT II“)², ktoré nadobudlo účinnosť 7. mája 2024 (nariadenie REMIT zmenené nariadením REMIT II sa na účely tejto správy označuje ako „zmenené nariadenie REMIT“).

Nariadenie REMIT je kľúčovým právnym predpisom EÚ. Jeho cieľom je zabezpečiť integritu a transparentnosť veľkoobchodných trhov s energiou zavedením rámca na prevenciu a odhaľovanie zneužívania trhu.

V článku 21a ods. 2 zmeneného nariadenia REMIT sa stanovuje:

„2. Komisia do 1. júna 2025 posúdi účinnosť zavedenia trestných sankcií členskými štátmi za úmyselné a závažné prípady zneužívania trhu na veľkoobchodných trhoch s energiou v Únii a predloží správu Európskemu parlamentu a Rade. V správe sa môžu navrhnúť vhodné opatrenia, ktoré môžu zahŕňať predloženie legislatívneho návrhu.“

Cieľom tejto správy (ďalej len „správa“) je splniť povinnosť Európskej komisie podľa článku 21a ods. 2 zmeneného nariadenia REMIT. Oddiel I správy obsahuje základné informácie o zmenenom nariadení REMIT a o príslušných povinnostiach, ktoré sa v nariadení REMIT II ukladajú členským štátom v súvislosti s presadzovaním v prípade porušenia nariadenia REMIT. V oddiele II sa vysvetľuje metodika, ktorú Komisia použila pri vypracovaní tejto správy. V oddiele III sa opisuje právny rámec, v ktorom má Únia právomoci v oblasti aproximácie trestných zákonov a predpisov členských štátov. Oddiel IV obsahuje prehľad opatrení, ktoré členské štáty zaviedli s cieľom prijať opatrenia na presadzovanie pri porušení nariadenia REMIT, ako aj prehľad o situácii v oblasti presadzovania dodržiavania nariadenia REMIT v celej EÚ vo všeobecnosti. V oddiele V sa napokon uvádzajú zistenia Komisie. Správa sa predkladá Európskemu parlamentu a Rade.

Pre ujasnenie, v pôvodnom znení článku 18 nariadenia REMIT sa členským štátom ukladala povinnosť stanoviť pravidlá týkajúce sa sankcií uplatniteľných v prípade porušenia nariadenia REMIT a prijať všetky opatrenia potrebné na zabezpečenie ich vykonávania. Takisto sa v ňom

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1227/2011 z 25. októbra 2011 o integrite a transparentnosti veľkoobchodného trhu s energiou (Ú. v. EÚ L 326, 8.12.2011, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1227/oj>).

² Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1106 z 11. apríla 2024, ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 1227/2011 a (EÚ) 2019/942, pokiaľ ide o zlepšenie ochrany Únie pred manipuláciou s trhom na veľkoobchodnom trhu s energiou (Ú. v. EÚ L, 2024/1106, 17.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1106/oj>).

uvádzalo, že tieto sankcie by mali byť navrhnuté tak, aby boli účinné, odrádzajúce a primerané, musia zohľadňovať povahu, trvanie a závažnosť porušenia, škodu, ktorá vznikla spotrebiteľom, a potenciálne zisky z obchodovania na základe dôverných informácií a manipulácie s trhom. V článku 18 nariadenia REMIT sa pre členské štáty nestanovil konkrétny rámec sankcií.

Počas revízie nariadenia REMIT v rokoch 2023 – 2024 sa zistilo, že presadzovanie pravidiel nariadenia REMIT sa v jednotlivých jurisdikciách EÚ výrazne líšilo. Niektoré členské štáty uviedli neobvykle nízku mieru presadzovania. V iných prípadoch pokuty za porušenie predpisov dostatočne neodrádzali od porušení v budúcnosti.

Nariadením REMIT II sa zaviedlo niekoľko významných zmien s cieľom riešiť tieto nezrovnalosti, zabezpečiť účinné presadzovanie v prípade porušení nariadenia REMIT a tým ďalej posilniť integritu trhu.

V nariadení REMIT II sa konkrétnejšie odrážala naliehavá potreba vytvoriť jednotnejší a pevnejší rámec na predchádzanie manipulácii s trhom na veľkoobchodných trhoch s energiou. Na tento účel bolo nariadenie REMIT zmenené tak, aby obsahovalo konkrétny zoznam opatrení, ktoré by mali mať národné regulačné orgány k dispozícii pri presadzovaní v prípade porušení nariadenia REMIT. V nariadení REMIT II sa najmä zdôraznil význam toho, aby národné regulačné orgány disponovali potrebnými právomocami na vyšetrovanie a presadzovanie, ktoré sú už stanovené v článku 13 ods. 2 nariadenia REMIT, a to konkrétne právomocami a) získať prístup ku každému dokumentu v akejkoľvek podobe a právo získať jeho kópiu; b) žiadať informácie od akejkoľvek relevantnej osoby vrátane osôb, ktoré sa postupne zúčastňujú na odovzdávaní pokynov alebo vykonávajú príslušné operácie, ako aj ich nadriadených, a ak je to potrebné, právo predvolať a vypočuť takúto osobu alebo osobu jej nadriadenú; c) vykonávať kontrolu na mieste; d) požadovať existujúce telefonické záznamy a existujúce záznamy prenosu údajov; e) požadovať zastavenie každej činnosti, ktorá je v rozpore s nariadením REMIT alebo akýmkoľvek delegovanými alebo vykonávacími aktmi prijatými na danom základe; f) požiadať súd o zmrazenie alebo obstaranie aktív a g) žiadať súd alebo akýkoľvek príslušný orgán, aby nariadil dočasný zákaz výkonu pracovnej činnosti.

Okrem toho v novom článku 18 ods. 3 nariadenia REMIT II sa zaviedli povinnosti členských štátov zabezpečiť, aby národné regulačné orgány mali právomoc ukladať aspoň tieto administratívne pokuty a prijímať ďalšie administratívne opatrenia v súvislosti s porušeniami nariadenia REMIT: a) žiadosť o ukončenie porušovania; b) príkaz na zhabanie ziskov, ktoré sa na základe porušenia podarilo dosiahnuť, alebo strát, ktorým sa na základe porušenia podarilo

zabrániť, pokiaľ ich možno vyčísliť; c) vydanie verejných výstrah alebo oznámení; d) uloženie pravidelných penále a e) uloženie administratívnych pokút.

Novým článkom 18 ods. 4 nariadenia REMIT II sa zaviedol rámec pre minimálnu harmonizáciu administratívnych pokút, ktorým sa stanovuje, ako by sa mali na vnútroštátnej úrovni určovať maximálne výšky administratívnych pokút³. Cieľom týchto zmien bolo zabezpečiť, aby každý členský štát ukladal pokuty, ktoré sú účinné, odrádzajúce a primerané.

Novým článkom 18 ods. 4 a 5 nariadenia REMIT II sa konkrétnejšie zavádza rámec minimálnej harmonizácie, podľa ktorého musia členské štáty stanoviť maximálne výšky administratívnych pokút, ktoré musia byť aspoň také vysoké, ako sú sumy uvedené v danom článku. Táto harmonizácia sa vzťahuje na porušenia týchto článkov zmeneného nariadenia REMIT:

- článku 3, ktorým sa zakazuje obchodovanie s využitím dôverných informácií,
- článku 4, v ktorom sa stanovuje povinnosť účastníkov trhu zverejňovať dôverné informácie,
- článku 5, ktorým sa zakazuje manipulácia s trhom,
- článku 8, v ktorom sa účastníkom trhu ukladá povinnosť oznamovať Agentúre Európskej únie pre spoluprácu regulačných orgánov v oblasti energetiky (ďalej len „ACER“) údaje týkajúce sa veľkoobchodných energetických produktov⁴, ako aj základné údaje⁵ a údaje týkajúce sa expozícií účastníkov trhu. Podrobnosti týkajúce sa oznamovacej povinnosti účastníkov trhu sú stanovené vo vykonávacom nariadení Komisie (EÚ) 2026/256⁶,
- článku 9, ktorým sa účastníkom trhu ukladá povinnosť zaregistrovať sa u národného regulačného orgánu v členskom štáte, v ktorom majú sídlo alebo bydlisko. V článku 9 sa takisto zaviedla povinnosť účastníkov trhu so sídlom alebo bydliskom v tretej krajine, ktorí uzatvárajú transakcie, ktoré sa musia oznámiť agentúre ACER podľa článku 8 ods. 1 zmeneného nariadenia REMIT, aby si v EÚ určili zástupcu, článku 15, v ktorom sa stanovujú oznamovacie povinnosti pre osoby, ktoré profesionálne zabezpečujú alebo

³ Skutočná výška administratívnych pokút, ktoré majú byť uložené v danom prípade, môže konkrétne dosiahnuť maximálnu sumu stanovenú v nariadení REMIT II alebo vyššiu sumu stanovenú vo vnútroštátnych právnych predpisoch.

⁴ Pojem „veľkoobchodné energetické produkty“ je vymedzený v článku 2 ods. 4 nariadenia REMIT.

⁵ Pojem „základné údaje“ je vymedzený v článku 2 ods. 1 vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) č. 1348/2014.

⁶ Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2026/256 z 30. januára 2026 o oznamovaní údajov, ktorým sa vykonáva článok 7c ods. 2 a článok 8 ods. 1a, 2 a 6 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1227/2011 o integrite a transparentnosti veľkoobchodného trhu s energiou a ktorým sa zrušuje vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. 1348/2014 (Ú. v. EÚ L, 2026/256, 9.4.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2026/256/oj).

vykonávajú transakcie s veľkoobchodnými energetickými produktmi, ako sú zavedené v nariadení REMIT II. Tieto oznamovacie povinnosti sa týkajú určitých porušení nariadenia REMIT a sú adresované agentúre ACER a príslušným národným regulačným orgánom.

Nariadením REMIT II sa členským štátom poskytujú nástroje na účinnejšie presadzovanie v prípade porušení nariadenia REMIT. Skutočnosť, že nariadením REMIT II sa zaviedol posilnený rámec administratívnych pokút a ďalších administratívnych opatrení, nebráni členským štátom v zavádzaní trestných sankcií za porušenie nariadenia REMIT.

II. Metodika

S cieľom splniť svoju povinnosť podľa článku 21a ods. 2 zmeneného nariadenia REMIT a získať prehľad o účinnosti sankcií za porušenia nariadenia REMIT, ktoré sa v súčasnosti uplatňujú v členských štátoch, Komisia vypracovala dotazník určený národným regulačným orgánom, ktorý bol v septembri 2024 rozoslaný prostredníctvom Rady európskych energetických regulačných orgánov.

Tento dotazník, ktorý bol zameraný výlučne na vykonávanie právnych predpisov REMIT, obsahoval otázky týkajúce sa existujúcich vnútroštátnych rámcov, najmä pokiaľ ide o administratívne pokuty a iné administratívne opatrenia; počtu prebiehajúcich a uzavretých prípadov porušení v jednotlivých členských štátoch (vrátane prijatia prípadných konečných rozhodnutí a súdnych rozsudkov) a príslušných uložených sankcií, súvisiacich štatistík odrážajúcich opatrenia na presadzovanie pri porušeníach prijaté v každom členskom štáte a prehľadu úspešných a neúspešných žalôb podaných na príslušných vnútroštátnych súdoch. Dotazník obsahoval dodatočný súbor otázok určených členským štátom, v ktorých sankčnom rámci za porušenia nariadenia REMIT sa stanovujú nielen administratívne sankcie a iné administratívne opatrenia, ale aj trestné sankcie a iné opatrenia v oblasti trestného práva.

Komisia dostala 26 vyplnených dotazníkov od národných regulačných orgánov (ďalej len „respondenti“) z 26 členských štátov, z ktorých 21 prišlo v novembri 2024 a zvyšných päť na konci júna 2025. Jeden národný regulačný orgán na dotazník neodpovedal. Táto správa sa preto opiera o informácie, ktoré poskytlo 26 národných regulačných orgánov.

III. Rámec EÚ týkajúci sa trestných činov a sankcií

V tomto oddiele sa uvádzajú základné informácie o právomoci EÚ prijímať právne predpisy v oblasti hmotného trestného práva, ktorá je upravená v článku 83 Zmluvy o fungovaní Európskej únie („ZFEÚ“).

V súlade s článkom 21a ods. 2 zmeneného nariadenia REMIT môže Komisia predložiť legislatívny návrh, ak to považuje za potrebné na to, aby členské štáty zaviedli trestné sankcie za porušenia nariadenia REMIT.

V súlade s článkom 83 ods. 1 ZFEÚ môže Únia stanoviť minimálne pravidlá týkajúce sa vymedzenia trestných činov a sankcií v určitých oblastiach obzvlášť závažnej trestnej činnosti s cezhraničným rozmerom. Týmto oblasťami trestnej činnosti, ktoré sú taxatívne uvedené v Zmluve o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ), sú: terorizmus, obchodovanie s ľuďmi, sexuálne zneužívanie žien a detí, nedovolené obchodovanie s drogami a so zbraňami, pranie špinavých peňazí, korupcia, falšovanie platobných prostriedkov, počítačová kriminalita a organizovaná trestná činnosť (ďalej len „európsky trestný čin“); Rada môže so súhlasom Európskeho parlamentu jednomyseľne rozšíriť tento zoznam tak, aby zahŕňal aj iné oblasti trestnej činnosti, ktoré spĺňajú kritériá závažnosti a cezhraničného významu.

K dnešnému dňu sa to stalo raz, a to prostredníctvom rozhodnutia Rady (EÚ) 2022/2332⁷, ktorým bolo porušenie reštriktívnych opatrení Únie zaradené do zoznamu trestných činov EÚ.

V súlade s článkom 83 ods. 2 ZFEÚ môže Únia prijať aj minimálne pravidlá na vymedzenie trestných činov a sankcií v oblastiach, ktoré boli predmetom harmonizačných opatrení v rámci iných politík Únie. Táto právomoc v zásade zahŕňa širokú a rôznorodú škálu oblastí politiky. Túto právomoc však môže uplatniť len vtedy, ak sa trestnoprávne presadzovanie **ukáže ako nevyhnutné** na zabezpečenie účinného presadzovania príslušnej politiky Únie – ide najmä o závažné prípady zneužitia trhu v oblasti finančných služieb⁸.

IV. Aktuálny stav v súvislosti s porušeniami nariadenia REMIT a hlavné získané poznatky

⁷ Rozhodnutie Rady (EÚ) 2022/2332 z 28. novembra 2022 o určení porušenia reštriktívnych opatrení Únie za oblasť trestnej činnosti, ktorá spĺňa kritériá uvedené v článku 83 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (Ú. v. EÚ L 308, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2022/2332/oj>).

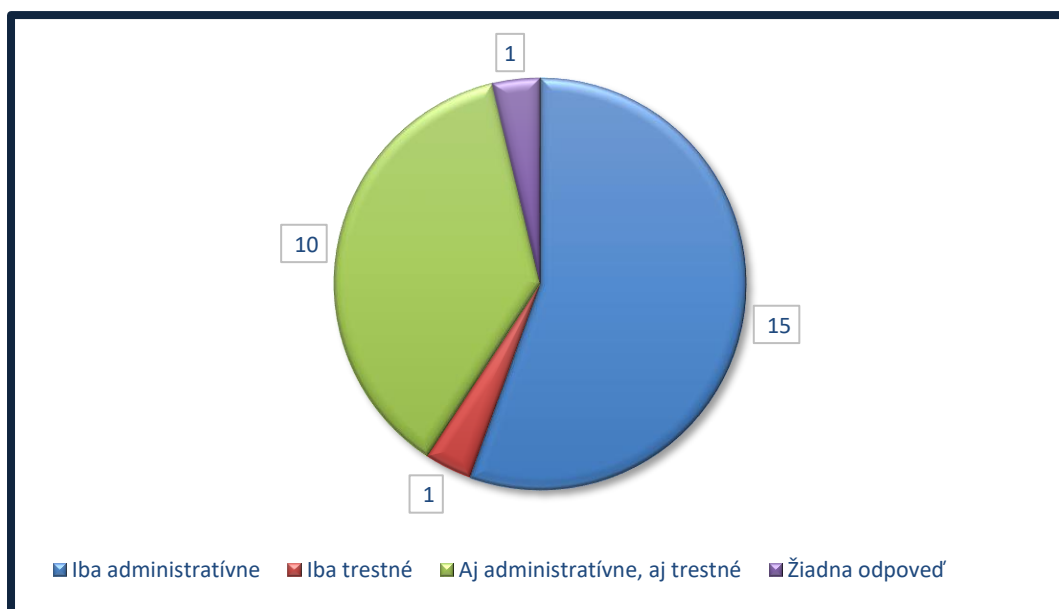
⁸ Napríklad v súvislosti so smernicou 2014/57/EÚ o zneužívaní trhu, smernicou (EÚ) 2017/1371 o boji proti podvodom, ktoré poškodzujú finančné záujmy Únie, a smernicou (EÚ) 2024/1203 o ochrane životného prostredia prostredníctvom trestného práva (Ú. v. EÚ L 173, 12.6.2014, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2014/57/oj>).

Administratívne a trestné sankcie, ktoré sa v súčasnosti uplatňujú v členských štátoch EÚ

Na základe informácií predložených Komisii niektoré členské štáty v prípade porušenia nariadenia REMIT uplatňujú na zabezpečenie jeho presadzovania iba administratívne opatrenia, zatiaľ čo iné členské štáty majú okrem administratívnych opatrení stanovené aj trestné sankcie. Jeden členský štát má právny rámec pozostávajúci výlučne z trestných sankcií.

Na nasledujúcej ilustrácii je znázornený počet členských štátov, ktoré na zabezpečenie presadzovania v prípade porušenia nariadenia REMIT uplatňujú: i) len administratívne opatrenia; ii) kombináciu administratívnych a trestných opatrení a iii) len trestné opatrenia.

Ilustrácia 1: Sankcie za porušenia nariadenia REMIT (počet členských štátov)

**Zdroj: Vyplnené dotazníky Komisie od 26 členských štátov*

Ako vyplýva z ilustrácie 1, väčšina z **26 členských štátov, ktoré odpovedali, teda 15 členských štátov**, zvolilo administratívne sankcie vrátane pokút za svoj hlavný nástroj na presadzovanie s cieľom riešiť porušenia nariadenia REMIT a predchádzať jeho nedodržaniu. Na druhej strane **jeden členský štát** (Írsko) zaviedol rámec založený výlučne na trestných sankciách, zatiaľ čo zvyšných **10 z členských štátov, ktoré odpovedali** (Dánsko, Nemecko, Estónsko, Cyprus, Maďarsko, Malta, Holandsko, Rakúsko, Poľsko a Švédsko), prijalo dvojaký prístup, v rámci ktorého spájajú administratívne a trestné sankcie s cieľom odrádzať od porušenia nariadenia REMIT.

Jeden národný regulačný orgán informoval Komisiu, že jeho členský štát zvažuje doplnenie súčasného rámca, ktorý pozostáva výlučne z administratívnych sankcií, o trestné sankcie. Konkrétne národný regulačný orgán v rokoch 2022 a 2023 predložil ministerstvu spravodlivosti návrhy na kvalifikovanie určitých porušení nariadenia REMIT, a to konkrétne porušenie článku 3 a článku 5, ako trestných činov. Cieľom tohto členského štátu je zabezpečiť, aby bol jeho vnútroštátny rámec zosúladený s platnými ustanoveniami týkajúcimi sa porušení pravidiel správania sa na trhu podľa nariadenia (EÚ) č. 596/2014⁹.

A naopak jeden členský štát, ktorý má v súčasnosti na presadzovanie v prípade porušení nariadenia REMIT zavedené iba trestné sankcie, zase zvažuje zavedenie administratívnych pokút s cieľom zabezpečiť jeho účinnejšie presadzovanie.

Súčasná predpisy v národných právnych poriadkoch týkajúce sa administratívnych pokút

Respondenti v dotazníku poskytli informácie o výške administratívnych pokút za porušenie nariadenia REMIT. Tieto úrovne sa medzi členskými štátmi výrazne líšia, pričom v niektorých administratívnych rámcoch sa stanovujú administratívne pokuty ako percentuálne podiely, v iných sa uvádzajú len konkrétne sumy a v ďalších sa kombinujú oba prístupy. Niektorí respondenti napríklad uviedli, že v príslušných právnych rámcoch sa stanovujú pokuty vo výške až 8 % ročného obratu dotknutého subjektu, ktoré v prípade opakovaných porušení alebo pri zohľadnení finančného zisku môžu dosiahnuť až 20 %. Iní vysvetlili, že výška administratívnych pokút sa pohybuje v rozmedzí od 20 000 do 50 000 EUR, pričom existujú ustanovenia umožňujúce zvýšenie pokút v závislosti od závažnosti porušenia. V iných vnútroštátnych systémoch sa stanovujú pokuty približne od 300 EUR, s možnosťou uloženia pokuty až do výšky 10 % ročného príjmu dotknutého subjektu, spolu s dočasnými obmedzeniami obchodných činností. Niekoľko členských štátov stanovuje pokuty vo výške až 6 miliónov EUR.

Predpisy vo vnútroštátnych právnych poriadkoch týkajúce sa trestných sankcií

Ako už bolo spomenuté, 11 respondentov uviedlo, že ich právne rámce obsahujú ustanovenia o trestných sankciách. Patrili medzi ne pokuty trestnej povahy a v niektorých prípadoch aj trest

⁹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 596/2014 zo 16. apríla 2014 o zneužívaní trhu (nariadenie o zneužívaní trhu) a o zrušení smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/6/ES a smerníc Komisie 2003/124/ES, 2003/125/ES a 2004/72/ES, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2014/596/2026-06-05>.

odňatia slobody na maximálne 10 rokov. V niektorých prípadoch sa v tomto rámci takisto stanovovalo zmrazenie alebo konfiškácia majetku a dočasný zákaz výkonu povolania.

Napríklad jeden respondent poskytol tento podrobný prehľad trestných sankcií uplatňovaných v jeho členskom štáte:

- manipulácia s trhom: pokuta vo výške až 5 000 denných sadzieb alebo trest odňatia slobody na 1 až 10 rokov, alebo oboje,
- uzatvorenie dohody zameranej na manipuláciu s trhom: pokuta vo výške až 2 500 denných sadzieb,
- využívanie dôverných informácií v rozpore s článkom 3 ods. 1 písm. a) zmeneného nariadenia REMIT: pokuta vo výške až 5 000 denných sadzieb alebo trest odňatia slobody na 1 až 10 rokov, alebo oboje, Ak sa toho dopustila osoba uvedená v článku 3 ods. 2 písm. a) alebo c) zmeneného nariadenia REMIT: pokuta vo výške až 5 000 denných sadzieb alebo trest odňatia slobody na 2 až 12 rokov, alebo oboje,
- nezákonné zverejnenie dôverných informácií v rozpore s článkom 3 ods. 1 písm. b) zmeneného nariadenia REMIT: pokuta vo výške až 2 500 denných sadzieb, obmedzenie slobody alebo trest odňatia slobody na tri mesiace až päť rokov,
- odporúčanie nákupu alebo predaja veľkoobchodných energetických produktov na základe dôverných informácií alebo podnecovanie k takémuto nákupu alebo predaju v rozpore s článkom 3 ods. 1 písm. c) zmeneného nariadenia REMIT: pokuta vo výške až 2 500 denných sadzieb, obmedzenie slobody alebo trest odňatia slobody na tri mesiace až päť rokov,
- zverejnenie profesijného tajomstva v rozpore s článkom 17 zmeneného nariadenia REMIT: pokuta, obmedzenie slobody alebo trest odňatia slobody na tri mesiace až päť rokov,
- neinformovanie predsedu národného regulačného orgánu osobou profesionálne zabezpečujúcou transakcie o odôvodnenom podozrení na manipuláciu s trhom, pokuse o manipuláciu s trhom alebo o neprimeranom využívaní dôverných informácií v rozpore s novým článkom 15 zmeneného nariadenia REMIT: pokuta, obmedzenie slobody alebo trest odňatia slobody na tri mesiace až päť rokov.

Z vyplnených dotazníkov vyplýva, že v prípadoch, keď členské štáty majú zavedený rámec spájajúci administratívne aj trestné sankcie za porušenia nariadenia REMIT, prijali viacúrovňový prístup, pri ktorom sa administratívne sankcie uplatňujú na menej závažné porušenia nariadenia REMIT, zatiaľ čo trestné sankcie sa uplatňujú na závažnejšie trestné činy. Podľa názoru respondentov tento prístup umožňuje uplatňovať rozlíšenejšiu stratégiu presadzovania prispôsobenú závažnosti daného porušenia.

Napríklad jeden z respondentov vysvetlil, že porušenie článku 5 zmeneného nariadenia REMIT (zákaz manipulácie s trhom) môže predstavovať tak trestný čin, ako aj priestupok, a to v závislosti od toho, či dané konanie ovplyvňuje cenu veľkoobchodných energetických produktov. Ak toto konanie nemá vplyv na cenu príslušných veľkoobchodných energetických produktov, považuje sa za menej závažné a podlieha iba administratívnym sankciám, a naopak.

Problémy s presadzovaním v prípade porušení nariadenia REMIT

Traja respondenti uviedli, že trestné sankcie môžu mať silnejší odrádzajúci účinok ako administratívne opatrenia na presadzovanie. Podľa predložených vyplnených dotazníkov však členské štáty, ktoré uplatňujú trestné sankcie – buď výlučne, alebo v kombinácii s administratívnymi opatreniami – čelili pri presadzovaní v prípade porušení nariadenia REMIT značným ťažkostiam. To viedlo k nižšej miere presadzovania v týchto členských štátoch z dôvodov vysvetlených ďalej.

Niektorí respondenti napríklad vysvetlili, že uplatňovanie trestných sankcií, podľa ktorých musí národný regulačný orgán predložiť prípad súdu a/alebo prokurátorovi, a v prípade úspechu vedú k súdnym konaniam, môže predstavovať prekážku brániacu účinnému presadzovaniu nariadenia REMIT. Je to z týchto dôvodov.

Po prvé má celý proces vplyv na časový priebeh. Ukončenie trestného konania vrátane dosiahnutia štádia uloženia trestných sankcií zvyčajne trvá dlhšie ako ukončenie konania týkajúceho sa administratívnych sankcií. Je to aj preto, že v prípade administratívnych sankcií majú národné regulačné orgány priame právomoci ukladať pokuty osobám, ktorých sa dané konanie týka. Komisia si uvedomuje, že dĺžka konania môže súvisieť aj so zložitou prípadov zneužitia trhu na trhoch s energiou.

Po druhé je podľa vyplnených dotazníkov trestné stíhanie porušenia nariadenia REMIT proces, ktorý je zložitejší než konania, na ktoré sa vzťahujú administratívne sankcie. Táto zložitosť v prípade trestného stíhania súvisí s trestnoprávnym charakterom sankcie, napríklad

s požadovaným dôkazným bremenom, ktoré musí národný regulačný orgán splniť, aby sa mohlo úspešne začať trestné stíhanie. Získanie dostatočných dôkazov pre príslušný národný orgán (zvyčajne prokurátormi, ktorí nemusia byť nevyhnutne oboznámení s fungovaním trhov s energiou) na splnenie požadovaného stupňa dôkaznej povinnosti v trestnom konaní môže byť náročné. To platí najmä v prípadoch, keď sa dané porušenie nariadenia REMIT týka konania, ktoré predstavuje manipuláciu s trhom alebo obchodovanie s využitím dôverných informácií, čo si od príslušných účastníkov trhu často vyžaduje vysokú mieru sofistikovanosti. Podľa vyplnených dotazníkov to viedlo k veľmi malému počtu úspešných trestných stíhaní (ak vôbec k nejakým), pričom mnohé prípady boli buď zastavené, alebo sa skončili oslobodením spod obžaloby.

Presadzovanie administratívnych sankcií za porušenia nariadenia REMIT

Hoci neexistujú takmer žiadne právoplatné rozsudky, ktorými by sa ukladali trestné sankcie za porušenie nariadenia REMIT¹⁰, ak sa pozrieme na počty rozhodnutí a administratívnych pokút uložených členskými štátmi účastníkom trhu, vidíme odlišnú situáciu v oblasti presadzovania. Napríklad dva členské štáty s najvyšším počtom rozhodnutí súvisiacich s nariadením REMIT uviedli tieto údaje:

- jeden z nich od roku 2016 prijal 43 rozhodnutí v súvislosti s porušeniami nariadenia REMIT, na základe ktorých boli uložené administratívne pokuty v celkovej výške približne 10 500 000 EUR;
- druhý od zavedenia nariadenia REMIT v roku 2016 vykonal 46 vyšetrovaní, na základe ktorých boli prijaté príslušné rozhodnutia o jeho porušení, a bolo uložených 61 pokút v celkovej výške 115 060 096 EUR.

Ďalší členský štát údajne uložil pokuty za rôzne porušenia nariadenia REMIT v celkovej výške 2 560 000 EUR.

Z vyplnených dotazníkov vyplýva, že členské štáty, ktoré majú zavedené rámce na ukladanie administratívnych pokút za porušenia nariadenia REMIT, dokázali zaviesť pružnejšiu a účinnejšiu stratégiu presadzovania a uzavrieť väčší počet vyšetrovaní, na základe ktorých boli

¹⁰ Jedenásť členských štátov, v ktorých sú zavedené trestné sankcie, poskytlo tieto odpovede: v Dánsku, Írsku, na Cypre, v Maďarsku, na Malte, v Holandsku, Rakúsku, Poľsku a vo Švédsku neboli doteraz prijaté žiadne rozhodnutia týkajúce sa presadzovania; v Nemecku prebiehajú dva prípady, zatiaľ však nebolo prijaté žiadne rozhodnutie. Estónsko na príslušnú otázku neposkytlo vecnú odpoveď.

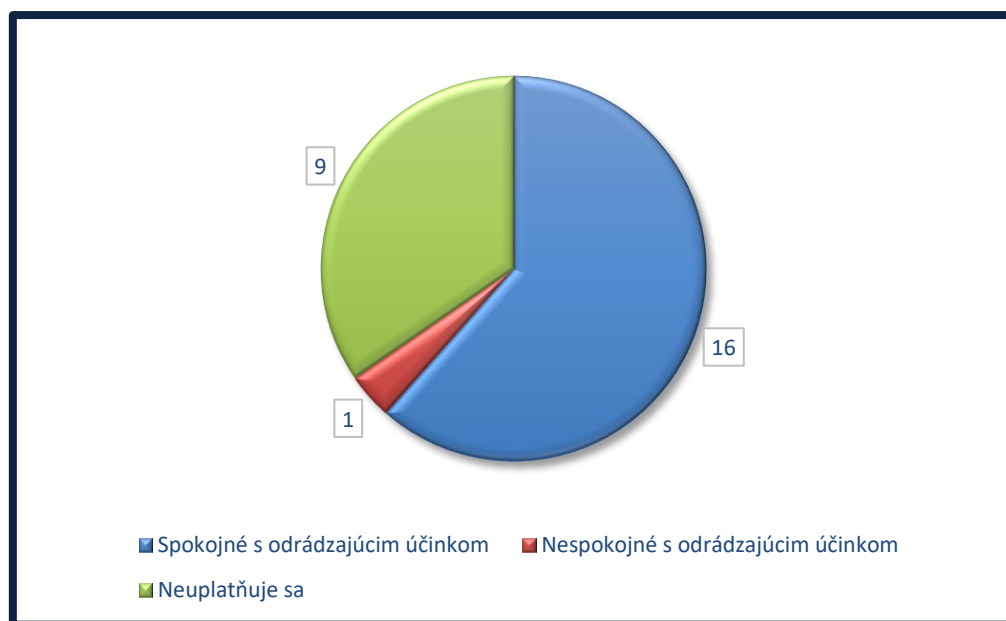
vydané konečné rozhodnutia o uložení administratívnych pokút alebo iných administratívnych opatrení.

Odrádzajúci účinok administratívnych a trestných sankcií

Dotazník obsahoval aj otázku týkajúcu sa odrádzajúceho účinku sankcií uplatňovaných v členských štátoch. Ako je zobrazené na ilustrácii 2:

- väčšina respondentov, konkrétne 16 z 26, sa domnievala, že tieto zavedené opatrenia majú dostatočný odrádzajúci účinok a prispievajú k účinnému presadzovaniu v prípade porušenia nariadenia REMIT. V týchto jurisdikciách bol rámec presadzovania založený na administratívnych opatreniach. Napríklad jeden z týchto 16 respondentov uviedol, že v štyroch prípadoch porušenia nariadenia REMIT, ktoré boli prešetrené od roku 2011 a za ktoré boli uložené administratívne pokuty vo výške 75 000 EUR, sa traja zo štyroch účastníkov trhu, ktorým boli administratívne pokuty uložené, následne nedopustili žiadneho ďalšieho porušenia nariadenia REMIT.
- Jeden z respondentov však uviedol, že výška administratívnych pokút uplatňovaných v jeho príslušnej jurisdikcii je zanedbateľná vzhľadom na veľkosť účastníkov trhu zapojených do údajného protiprávneho konania súvisiaceho s nariadením REMIT.
- Deväť respondentov uviedlo, že nemajú k dispozícii žiadne údaje o porušení nariadenia REMIT alebo že žiadne rozhodnutia o jeho porušení v ich jurisdikciách nevedli k udeleniu pokút.

Ilustrácia 2: Súčasná úroveň spokojnosti s odrádzajúcim účinkom administratívnych opatrení v prípade porušenia nariadenia REMIT (podľa počtu krajín)

V. Zistenia

Ako bolo uvedené, v súlade s článkom 83 ods. 2 ZFEÚ môže Únia uplatňovať svoju právomoc prijímať trestné sankcie len vtedy, ak sa trestnoprávne presadzovanie **ukáže ako nevyhnutné** na zabezpečenie účinného presadzovania príslušnej politiky Únie. Na základe vyplnených dotazníkov, informácií, ktoré má Komisia k dispozícii v čase vypracovania správy, a článku 18 revidovaného nariadenia REMIT v **súčasnosti neexistujú žiadne náznaky**, že na zabezpečenie účinného presadzovania rámca REMIT je nevyhnutné trestnoprávne presadzovanie. Týmto zistením nie sú dotknuté iné oblasti, ako je napríklad zneužitie trhu v oblasti finančných služieb, kde sa trestnoprávne presadzovanie považovalo za nevyhnutné na zabezpečenie účinného presadzovania príslušnej politiky Únie.

Na základe vyplnených dotazníkov Komisie a v tejto fáze vykonávania nariadenia REMIT sa zdá, že členské štáty, ktorých rámce presadzovania práva sa opierajú o trestné sankcie – buď výlučne, alebo v kombinácii s administratívnymi sankciami –, čelia značným ťažkostiam pri uzatváraní prípadov týkajúcich sa nariadenia REMIT alebo pri dosahovaní úspešných konečných rozsudkov. Na porovnanie, členské štáty, ktoré majú rámce presadzovania v prípade porušení nariadenia REMIT založené na administratívnych opatreniach, vykazujú lepšie výsledky v oblasti jeho presadzovania.

Okrem toho sa očakáva, že presadzovanie bude ďalej posilnené prostredníctvom novo zavedeného rámca REMIT II, ktorý sú členské štáty povinné vykonávať. Ako bolo vysvetlené, tento nový rámec znamená nielen posilnené právomoci národných regulačných orgánov na vyšetrovanie a presadzovanie, ale aj povinnosť členských štátov dodržiavať rámec minimálnych harmonizačných opatrení stanovený v článku 18 zmeneného nariadenia REMIT.

Zavedením vnútroštátnych rámcov v súlade s článkom 18 zmeneného nariadenia REMIT sa posilní presadzovanie nariadenia REMIT a zabezpečí sa jeho účinnosť a odrádzajúci účinok. Komisia preto navrhuje zamerať sa na vykonávanie týchto nových ustanovení a rámcov, aby bolo možné v plnej miere využiť prínosy posilneného presadzovania a posúdiť jeho účinky v praxi.

Komisia do 8. mája 2027 a potom každé tri roky predloží Európskemu parlamentu a Rade správu, v ktorej posúdi, či sú sankcie za porušenia nariadenia REMIT stanovené a uplatňované jednotne vo všetkých členských štátoch. Ak sa po dokončení procesu vykonávania v súvislosti s článkom 18 zmeneného nariadenia REMIT ukáže, že na zabezpečenie účinného vykonávania nariadenia REMIT II je potrebná aproximácia trestných činov a sankcií za úmyselné a závažné prípady

porušenia nariadenia REMIT, Komisia môže v tejto súvislosti prehodnotiť, či je potrebná ďalšia harmonizácia na úrovni EÚ.